

Ens Ropandes Röst i

Öknen.

N:o 12. December 1854. 3 Arg.

Om Tidens tecken.

Matth. 16: 3. Luc. 12. 54.

Om himmelens krepelse kunnen I döma, kunna I dock icke döma om tidens tecken?

De bibeltolkare, som vi haft tillfälle att rådfråga, tyckas icke hafva fattat rätta meningen af Prästarens ord om tidens tecken. Doctor Sjellstedt säger i sina bibelförklaringar: "hvarje tid föref med sin sina vissta tecken. Alltså bör man wäl föref i allmänhet af tecken skilja till tiden, men sedan också af tiden sluta till tecken." Teckenet visade Christi tid. Christi tid medförde lång tid på himmelen (Männne icke ändå sjernah wid Hans födelse wara ett tecken på himmelen), äfwen som folkskrifvelsen wid Hans lidande på korset, af hvilka den förra förebadade det andeliga ljusets annalkande, och det sednare föreställer det faseliga mörket, som då och i alla tider betäcker werlden; ljuset kom i werlden, och mörkret kunde det icke begripa. Med. ann.) utan "wälförhållens tecken på jorden. Teckenet från himmelen skola i sinom tid icke uteblifwa".

Vi föreställa oss, att Prästaren wille sätta Pariserens

tande. Judas och hans trosförwanter måste få åtnjuta alla de nådemedel som Gud oss, till helgelse förlänat. Ty ehuruwål, Judas kan komma med den förebräelsen i Öwigheten, att hans syndaskuld blifwit sibrre genom Rattwardens owärdiga begående, så kan han äfwen å andra sidan komma med den förebräelsen, att han icke kunde komma till Nådens åtnjutande då han icke fick åtnjuta Nådemedlen. Han kan å ena sidan säga: hade jag blifwit utesluten ifrån Rattwardens begående; så hade jag icke haft den synden på mitt samwete, att jag gått owärdig till Rattwarden, men å andra sidan kan han och säga: huru kunde jag komma till wäckelse och besinning, då jag icke fick begagna Nådemedlen? Här har Ögnwärdigheten uti Judas många kryphål; men betraktar man saken från dess rätta och alswar samma sida, så är det all lättare, att wedertlägga den förra förebräelsen, än den sednare, ty då Judas blifwer warnad, såsom han blifwer warnad antingen före, eller straxt efter Rattwardens begående, så faller answaret på honom sjelf; men blifwer han utesluten ifrån Rattwarden, så blir han endast mera förs hårdad, såsom Erfarenheten utwisar, och tycker sig då hafwa laga skäl, att hämnas, han tycker sig hafwa laga skäl att förråda den sak som Rärareu siber befrämja. Alltså bör ingen för sin oqudaktighet uteslutes från Rattwarden, så snart han har den rätta insigten i nådens ordning: så snart han wet, hwad han bör, göra, för att warda salig; ty ingalunda woro Lärjungarne rätta medlemmar af Guds församling, eller fanna och rätta Christne, när de första gången admitterades till Herrans Heliga Rattward: de hade ingen sann Christendoms kunskap, såsom wi nu hafwa den; icke heller woro de då omwända och pånyttfödda.

nas uppmärksamhet på de andeliga tecken, som nu uppenbarade sig i deras och det Judiska Folkets otro och Religionsfbrakt, hwilket, enligt Judiska folkets föregående historia, måste medföra statens undergång. Fariseerna och Sadduceerna, som wille se tecken från Himmelen, innan de kunde tro, att Jesus Nazareus war ett Guds sändebud, hade bort se tidens tecken uti det öfwerhandtagande sedeförderfswet ibland massan of folket, och uti det fritänkeri, som war rådande ibland Sadduceerna. De hade bort finna af föregående tidens historia, att staten gick sin undergång till mötes, ja, att den nn redan war i sitt upplösnings tillstånd, då inga moraliska och religiösa band, mägtade sammanhålla de tiggelösa massorna, som oupphörligt swärmade för de misfionsta frihets idéerna. Det fanns således ibland dem ingen statsman, som kunde se tidens förebådande tecken af de politiska och Religiösa förteckelserna, som nu wisade sig på politikens horisont. Judarnes befängda frihets ideer gjorde dem alldeles blinda och döfwa för dessa tidens tecken, som wisade sig på den politiska horisonten. De Fariseer och Sadduceer fruktade mera för det Religiösa swärmeriet, än för det politiska swärmeriet. Detta kan synas af orden i Joh. 11: 48. *Låte wi honom så blifwa, så tro alla på honom, och de Romare komma och taga bort vårt land och folk.* De fruktade således, att det religiösa swärmeriet, kunde blifwa farligt för statens bestånd. Och samma tro hafwa de Fariseer och Sadduceer ännu i denna dag. De frukta icke för det politiska swärmeriet, som wällade Judiska statens undergång; men för det religiösa swärmeriet frukta de warre,

än för pesten, ehuru det wisar sig efteråt, att om det religiösa swärmeriet hade fått taga öfwer hand ibland Judarne, skulle det icke hafwa fallit dem in, att sätta sig opp emot den Romerska öfwermagten; deras stat kunde således hafwa haft bestånd ännu i flera hundra år, under det Romerska wäldet. Men friheten, friheten, det war de politiska swärmarens löfen; samma rop höres ännu i denna dag från de politiska swärmarens mun; dessa besinna icke, att sedan menniskan förlorat den himmelska friheten — friheten i wiljan — kan hon icke bära den jordiska friheten; men om **Sonen** gör eder frie, så ären **J** rättsligen frie.

Wårt lilla Swerige står nu nästan i samma förhållande till det stora riket i öster, som Grekland till det Macedoniska riket i Philips tid, och det Judiska riket till det Romerska i Christi tid. Kristus sjelf och hans Apostlar underkastade sig willigt den Romerska öfwermagten i politiskt eller lekamtligt hänseende. Men de Fariseer och Skriftlärda, jemte massan af Judiska folket hade helt andra Idéer om den köttliga friheten uti det förväntade Messianska riket. Det war skamtligt och förnedrande för deras stolthet, att Guds folk skulle betala skatt till en hednisk öfwerhet; derföre kommo de fram med den frågan, är det rätt att betala skatt till kejsaren? vårt land står nu nästan på samma punkt som det Judiska riket; wi äro wäl ännu icke skattskyldiga under Kejsaren, men tidens tecken äro sådana, att wi snart kunna blifwa det; om det politiska swärmeriet får fortfara. "Wi äro ett litet folk, säger Tegner, och böra noga slåa oss Polens öde till efterdöme". Napoleons spådom, om Europa,

börjelse eller alldeles förjätas. "Inom 50 år blir Europa antingen Republikantiskt eller Socialistiskt." Mannen hade en skarp politiskt blick; han insåg ganska väl, att den politiska ställningen i Europa, icke kunde håra sig, i längden sådana den nu är. Civilisationen i Europa har nemligen öfverlefwat sig sjelf; den har utpöskat sådana passioner, som icke kunna quäfwas med höjnetten. Tyranni och sträckwäde kunna väl till en tid quäfwas de egoistiska passionerna; de kunna genom fruktan till en tid hindras från utbrott, men den löstliga friheten är lika spänstig som luften: ju mera den sammanpressas desto större motstånd gör den, och till slut kan ingen tvifvel utifrån sammanhålla den; så ungefärligen förhåller det sig nu med den politiska luftmassan, hvilken Regner kallade för "tidens förfämda luftmassa", genom tyranni och förtryck måste denna förfämda luftmassa blifwa så spänstig, att en politisk explosion icke kan undwiskas; genom eftergift å Regeringarnes sida kunde möjligen en sådan politisk storm ännu till en tid förekommas; men elementerna på den politiska horisonten äro icke sådana, att den politiska stormen kan förekommas; luftmassan är lika tung och spänstig på höjderna, som i de lägre regionerna; magtbegäret är lika stort wid höjden, som frihets begäret hos folket. Således är ingen eftergift att wänta från Regeringarnes sida. Den politiska Barometern, Tryckfriheten i Frankrike står icke således högre än i andra stater och derföre måste den politiska stormen bryta ut. Wisse fritänkare, som föreställa sig, att Gud är en försträckt stor Filosof, hafwa påstått, att "Gud är så högt uppsatt öfwer allt be-

röm och all smädelse," att han icke kan, förölämpas eller säras; hwaraf äfwen följer, att menniskan icke kan anlagas för Majestäts brott emot Gud personligen, emedan han sätter sig öfwer de uela jordmaskarnes eller fjäll lemlarnes ställande; Han bryr sig icke om, att gattpoikarne kasta smuts på honom; men för att göra sin Sag gällande, måste han straffa lagbrytarna; ty Gattål icke att hans lag öfverträdes. Om nu detta wore det rätta personliga förhållandet emellan Gud och menniskan, (ehuru Luther och alla wäcka hafwa en helt annan föreställning om Guds höga egenheter, än Filosofen) så borde denna lära först och främst finna sin tillämpning hos alla Regenter, "hwilka borde wara så högt uppsatta öfwer all smädelse och allt beröm, att de icke borde bry sig om, att gattpoikarne kasta smuts på dem. Men wår tids Regenter äro icke så stora Filosofer; att de kunna sätta sig öfwer all smädelse och allt beröm; derföre måste de lägga hand på Tryckfriheten; och dessa hand, tåla icke gattpoikarne, derföre måste de göra uppror emot superior. Detta stämt är fullt afsvar i nu warande politiska förhållanden. Revolutions andan, frihets begäret, Episkopen måste bryta ut i Europa, och dertill behöfwes nu i Frankrike en ganska ringa anledning: "blott en gnista från afgnuden kan tända eld i den politiska långhalmen. Man hör redan tala om helwetes maskiner i Frankrike; och nu warande Kessare, lär icke hafwa förfäddat sig någon Amulet från Lappmarken, som Ludwigs Filis, som kan göra honom skattfri. Kriget med Ryssen kostar slantar, och dessa slantar skolas ur folkets fickor; går det icke så fort med ryssens

quäsande, som folket fordrar, så måste det långvariga friget wäcka misshöje; i Frankrike går wäl äran före egennyttan men kan icke äran tillfridsställas, så måste äfwen egennyttan göra sig gällande, och då kan det lätteligen hända, att folket börjar knota; kommer dertill en helwetes machin, som förfortar nu warande Resjarens dagar, så har man revolutionen färdig; Fransmännen hafwa nu fördrifwit Duorbonerna, och huset Orleans; de hafwa blifwit kufwade af kosacker för Napoleonernas äregirighet, till hwilken skola de nu wända sig, när en revolution utbryter, som sprider sig, som en löpeld till Italien och Ungern hwarest den politiska surdegen ligger och gäser i hjertgropen; Österrike måste då genast göra fred med Ryssen, för att hålla styr på sitt eget land. Preusien måste wända sig mot Frankrike, för att quäsa revolutionen; alldeles så gick det under den första stora revolutionen 1790. Turken måste göra fred med Ryssen på samma villkor som förut, eller med Moldau och Wallachiet såsom lydprowinser under Ryssland; och till en sådan fred skulle Ryssland måste beqwäma sig af fruktan för de Europeiska revolutionerna; men huru skulle det då gå med Sverige om det skulle bryta neutraliteten; icke skulle England kunna bewara Swerrige för ett winterkrig med Ryssen; och om Sverige hade pengar, kunde det möjligen hålla sig emot Ryssen en winter; men nu har bränwinet icke allenast gjort allmogen i Swerrige ufattigt, utan det har äfwen förstört den swenska mergen och kraften både till kropp och själ: och ingenting annat än bränwinet kan gifwa swenska soldaten mod att gå till döden, ty lika som hwarje spåhund har ondt sam-

wete efter ruset, så har också nu hela folket ondt samwete efter sitt långvariga rus; det har icke såsom i Gustaf den Andre Adolfs tid, något medwetande af en hellsak, för hwilken det skulle offra lif och blod, med hopp om den ewiga saligheten. Alltså skulle Sweriges soldater komma att slå med ryssen i fyllan; och detta rus skulle wäl i ögonblicket gifwa dem mod, att förakta farorna och döden; men huru går det med dem, som dö i fyllan; manne också de blifwa salige, som dö i fyllan? Detta är ingalunda skämt utan fullkomligt allwäre; ty allmogen i Sverige har nu kommit så långt uti sin insigt i Läkarekonsten, att den tror, att bränwinet kan förekomma och bota alla sjukdomar; har någon mass, så tror han att bränwinet kan döfwa masken; har någon ondt i magen, så tror han, att bränwinet kan bota honom; har någon ondt samwete öfwer sitt förra rus, så tror han, att bränwinet kan döfwa hans onda samwete; och det gör det verkligen för hänsikten; men huru går det i ewigheten, der intet bränwin finnes, hwarmed den ur syndaruset uppvacknade kon döfwa sitt onda samwete?. Sådana äro tidens tecken: de förbedå ingenting annat än, krig och örlig, uppror och twebrägt, pest och hungersnöd; och öfwer allt detta är det ingen, som tänker på sin själs frälsning ibland den sorglösa hopen: ingen aktar på tidens tecken; ingen säger till sin broder: detta är ett straff för wårt ogudaktiga lefwerne.

Huru war det med folket i staden Mexina, hwarest folket röfwade och plundrade, när pesten eller cholera grasserade i staden inom 5 dygn hade 8000 menniskor dödt i pesten, och man skulle hafwa förmodadt, att de

hvarleswande skulle hafwa beredt sig till döden, genom sann bot och bättring genom fasto och bönn; men i det skället beredde de sig till döden genom stöld och tjuveri, genom röfveri och plundring. Detta har skett helt nyttigen uti en stad på Sicilien, såsom tidningarne berättat: det är wäl sant, att ett sådant hufweligt lefwerne här skett i Påswedömet; men folket i Lutherdömet är ingenting willer; om till exempel en sådan pest skulle komma till en sörre stad i Sverige, skulle sörre delen af folket gå på krogen, och taga sig ett rus, såsom bot emot sjukdomen: och derpå fråga wi: manne de blifwa salige, som dö i skyllan?

Ännars slår det nu bra ufelt till med Christiendomen i vårt land: Frankrike har icke ännu pliktat tillräckligt för Bartholomi natten; det måste ännu badas och renas i sitt eget blod, emedan det icke är renadt i Christi blod: men huru rent är Sverige för sina religions förföljelse? wi hafwa förut wifit i denna Tidskrift, att den som hatar och förföljer de Christna, måste för eller sednare få sitt wätsföretjenta straff. Sverige är nu beröftadt för sin intolerans; det anklagar och dömer icke alena, dem som gå öfwer till Påswedömet, utan Äfwen Käfare och pietister, som dock bekänna Lutheriska Lärnan, måste plikta för sitt samwete, och för sin renlärighet. Är det icke försträcktigt, att deras barn, som offerade lif och blod, för Lutheriska Lärnan, just deras barn och efterkommande måste nu plikta för den Lutheriska Menlärarebeten, hwilken alla Käfare i Sverige bekänna och älska? Ly låt wara, att de som för siet samwetes skull skiffa sig ifrån Statkyrkan, kallas för Separatister men hwilken

har gifwit den enda menniskan lof, att twinga en annans samwete? att förfölja olika tänkande för deras religjös öfwerlygelse? är icke sådant inquisitoriskt förförande Jesuitism? Eller har nu den swenska kyrkan kommit öfwerens med den påswiska i den slags Wibeltolking, som säger, att orden "twinga dem att komma härin", betyder detsamma som inquisition, eller kyrkans rättighet, att twinga andras samweten med den werldsliga lagens makt. En sådan tolkning har man i Påswedömet; men Luther war så långt ifrån en sådan Wibeltolking, att han håldre wille lida sjelf förföljelse för sin öfwerlygelse, än att någon annan skulle få lida för hans skull. Det är just sjelfwa grunden för sådana inquisitoriska åtgärder, som är stridande emot Christiendomens anda; ty Christiendomen har i alla tider gjort sig gällande på öfwerlygelsens wäg, men aldrig genom öfwerlygelse; hwarifrån har då Lutheriska kyrkan fått den öfwerlygelsen, att det är rätt att twinga andra menniskors samweten; genom den werldsliga lagens magt, har Lutheriska kyrkan i synnerhet i Sverige welat twinga pietister, Käfare och Separatister, att göra wäld på sin öfwerlygelse, eller också lida förföljelse för sin tro? detta wäld på menniskans samweten är ett ibland de sämsta tidens tecken: ty inquisitions åtgärderna hafwa icke utgått ifrån den råa massan, utan ifrån sjelfwa presteskapet ifrån de mest upplysta i landet: så har det warit i Påswedömet; och så har det gått till i Lutheriska kyrkan; ända ifrån Spencers tid, och likwäl kan ingen bewisa, att Spencer har drifwit någon falsk lära, och afwitit ifrån den Lutheriska renlärigheten, tillafom också Ruthström;

Tollstadius, Orubb m. fl. blifwit försölda i Sverige i bland Läkarena utom Läsare och pietister ibland Läkarna, hvilka historien efteråt måste anse såsom oskyldiga offer för inquisitionen och prest fanatismen; just detta andeliga hat, som uti inquisitorernas och äfwen uti de Lutheriska Jesuiternas medvetande uppenbarat sig som en helig pligt, att utrota kättare, detta den orthodoxa galans intress på hjernan, är det klaraste bewis på sannfärdigheten af Christi ord: "de tro sig göra Gudi en tjänst dermed." Det är många, som påstår, att Jesuiterna ganska väl wisse, hwad de gjorde när de anfälde religionsförbbliser; men Trälaren säger ju tydligen rå Korsen: "Fader förlåt dem det, ty de weta icke hwad de göra." Säkert är, att de lärdeste män den tiden icke wisse huru de gjorde när de korsfäste den helige; det war deras fullkomliga öfvertygelse, att det war rätt att så handla. Så hafwa också Jesuiterna i påskeddomet haft den oförräpliga öfvertygelsen, att de gjorde Gud en tjänst dermed, att de förbilde Waldenser, Willelitter, Quäpitter och Protestanter; och troligen hafwa äfwen Jesuiterna i Lutherdömet haft den oförräpliga öfvertygelsen, att de inquisitoriska åtgärderna emot Läsare och pietister varit alldeles nödvändiga för kyrkans och statens beskänd; alldeles så som Judarne fruktade för det religidra swärmeriet, ty så har diefwulen Ennat förbllinda de lärdeste mäns sinnen, att den sanna Christendomen har uppenbarat sig för dem såsom ett ohyggligt swärmeri; alldeles så, som Christendomen uppenbarade sig för hedningarne i Taciti tid, nemligen i slutet af det förila århundradet. Ja fannerligen; om någon af nu

tidens Wäpolar skulle i en hast förflottas till samma tid, som Tacitus lefde, och komma i beröring med den tidens Christna, skulle han genast gå till hedningen Tacitus och säga: du har rätt min kära broder Tacitus; i hwad du skrifwit om de Christna, ty denna Christendom är ett ohyggligt swärmeri. Men du skulle komma till vårt land, der skulle du få se den sanna Christendomen i storkyrkan; hwarest en dylik lag, som den Öber Kessare har utfärdat, är stiftad emot de Christna swärmerena, enligt denna lag äro de Christna förbjudna, att hålla sina hemliga sammankomster; emedan de föra samwetsfriden i samhället; de anse sig hafwa den rätta Religionen, och förbida andra. Ja alldeles riktigt säger Tacitus; de anse sig sielfwa för Guds barn och förbida andra. En sådan andelig högärd har man alldrig funnit bland hedningarne, ja den Christendomen, måtte wist warid ett ohyggligt swärmeri. Wi böra endast tillägga, att många Prestes nu för tiden läsa den lärda hedningen Taciti skrifter, med större uppblyggelse än Luthers skrifter, hvilka i allmänhet icke äro omtyckta af Prefterna i Sverige; de finna i allmänhet inget skälfoda i Luthers skrifter, emedan de äro alle för gammelmödiga. Ingent ändrar då, att Läsaren, som sinna för Prindensia skälfoda i Luther, blifwa hatade och förbilde af Prefterna.

Men just genom detta andeliga hat emot Läsarenna flyttas den sorglösa hopen ut för blinda och döda tro, ty man tror både frögaren och fullhunden att Läsaren äro, kättare, swärmarer och wilkoandar. Dä hwilken kan då wara en rätt Christen? Jo; hwilken annan, än frögaren och fullhunden? hvaran och herbedden hata allt kättari, och

när Prästen genom sitt hat emot Läsarena, kallat dem för lättare, swärmare och willoandar, så kan wäl ingen annan wara en rätt Christen, än heron, och herbocken. Man har just icke många andra att wälja på, ty i vårt land skall det icke finnas många, egenrätsfärdighetens tjernare, som verkligen göra något afsware af dygden, och ett heligt lefwerne. Större delen lefwer uti uppfålliga synder; huru mycket har Prästerskapet i Sverige gjort afsware af nykterhets saken? de måste ju i allmänhet tala för sin fjula mor, när de tala om brännwines mätliga bruk; detta gillar också förnuttet; men absolut nykterhet kan förnuttet i allmänhet icke gilla, emedan det gör så godt i kroppen att taga sig en sup, eller ett glas punsch, och det som gör godt i kroppen måste också wara nyttigt för själen. Alldeles riktigt, rätt tänkt min gunstiga Herr Epikure! och således om hordoms lustans tillfridsställande gör godt i kroppen; så måste hordoms wäsendet wara nyttigt för själen, äfwen om det skulle ske i förbudna leder och utem äktenskapet. Men den som talar för brännwines mätliga bruk, han talar wisst för sin fjula mor; det är en syndig wana, och en wis emwishet att icke gifwa sig under nykterhetswännernas of. Nykterheten är ett band på friheten; om också tusende fullhundar måste dö i förtid för en mätlig drinkare, som genom sitt elaka exempel styrker de omätliga i sin tro på brännwines nytta och ounbärlighet för människans hälsa; så will dock icke den mätliga drinkaren weta att han, såsom Prest i församlingen, enligt den ewiga Rättwisans lagar; blir ansvarig för allt det onda, som hänt med sitt mätlighets exempel åstadkommer i församlingen. De som

tala för brännwines mätliga bruk, söka wäl att förswara sig med det gamla ordspråket, "abusus non tollit usum", det är uttydt: "missbruket upphäfwer icke bruket." Men då kunna wi ställa ett annat ordspråk deremot "nulla regula sine exceptione", det är: "ingen regel utan undantag," är det en regel, att missbruket icke upphäfwer bruket, så är ingen regel utan undantag. Det är ett bewis på Lärarens egen andeliga blindhet, om han tror, att hans eget mätliga bruk, icke åstadkommer den största förargelse i församlingen; ty just derigenom att Prästen tager sig en sup, blifwer satans kall helgad till allmänt bruk i församlingen. Exemplet smittar hela församlingen. Om den mätliga suparen will bestraffa brännwines missbruk, så säga alla fullhundar: ni super sjelf den djefwulsta drocken, huru kan ni då bestraffa oss. En sådan förebräelse har jag mer än en gång fått höra, medan jag icke hade alldeles affagt mig allt bruk af starka drocker. Och en sådan förebräelse måste hwarje Prest emottaga af alla fullhundar, om han icke är absolut nykter sjelf will bestraffa denna last. Det håller nog ändå hårdt med frögare och fullhundar om den absolut nyktra Läraren, börjar med afswar att bestraffa supseden. Han finner då ett swårt motstånd, han måste då förnimma, huru stor djefwulens magt är i menniskan; och huru stort hat den ådrager sig, som verkligen med afswar will kämpa för en god ide. Werlden har redan wisat sina draktänder emot mig, såsom den förmodade upphofsmanen, till nykterhets iswern i Torned Lappmark; icke nog dermed, att frögare och fullhundar, med sina brännwines patroner i spetsen, försökt att genom den werldsliga lagens

missbruk hämnas; utan äfwen Prester som hade bordt befrämja samna sak, som jag genom Guds nåd, söker befrämja, hafwa utspriet lögner och smädelser genom Tidningarne; ty en prest är det, som skrifwit bihanget i Norrbottens Posten för år 1852; hvarpå en annan Prest, har svarat, till mitt rättfärdigande, och en tredje, genom sitt insända beriktigande hvilket wi intagit i denna tidsskrift, emedan Norrbottens Tidning, som hade intagit smärelserna i bihanget icke har gifwit rum i sin Tidning för det insända beriktigandet. Från Norrsta sidan hafwa åttiofå klagomål ingått till Regeringen, riktade emot min person, och har Biskopen på Tromsö varit mest angelägen att komma åt skinet, när han icke kunde komma åt själen, ehuru han i sina klagomål har påstått, att jag borde stå i moraliskt ansvar för Kontofejno mordet; men denna förnufts Logik hafwa redan de påswissta användt emot Luther; dock har icke historien kunnat bekräfta denna förnufts Logik; Ty om Luther står uti ett moraliskt ansvar för Bondekrigen, och för Bededöparenas mordgärningar samt för de religions krig, hvilka i och för Luthers Reformation upståde, så kan djeswulen använda förnufts Logik emot Kristus: **„J weten tutet, sade öfwerste Presten Caiphas: Gjeller bestanen J, att om är bättre, att en man dör för folket, än allt folket skulle förgås. Detta är den infernaliska Logik, som djeswulen och hans drabanter gilla; när djeswulen icke kan komma åt själen, så vill han komma åt skinet; ty den kongl. heron kunde icke så samwetsfrid, förr än Öbpatens hustru bars in på ett fat. Sådane menniskor, som anställa religions**

förföljelser, hafwa ingen framtid; emedan ottron, religions föraktet och sedeförderfvet tilltager ibland massan af folket ju mera de magtegende qwäsa de religiösa rörelserna. När massan icke får swärma i religionen, användas sinnen mer och mer ifrån det himmelska till det jordiska, och när des infernaliska passjoner icke kunna tillfredsställas så söker den sin enda tröst i slakt, och i det politiska swärmeriet som alltid faller tyngst på Prestrernas och de förnämde egna hustruden. När man jämför det framfarna med det tillkommande, kan man hämta utplykning af Historien, att tidens tecken äro olyckliga, kan man finna af ottron, fritänkriet, och religions föraktet bland de förnämde och det Allmänna sedeförderfvet ibland massan af folket; och dertill kommer Prestfanatismen, eller Prestrernas blinde nit emot alla religiösa rörelser ibland folket. Detta är det swäraste bland tidens tecken; ty juist derigenom får de politiska swärmarena, ingjuta sitt ormaetter ibland massan af folket; om t. ex. Sveriges Regering skulle låta förlösa sig af den politiska fanatiemens anhängare, att bryta neutraliteten; då skulle Keisaren af Ryssland få en billig anledning, att hämnas: och hwart skulle då Sveriges krafter förslå, om ännu så olyckligt skulle hända, att en Helwetes machin förkortade Keisarens i Frankrike lif, då bleswe förhållandet sådant, som wi här ofwanföre wisat; Frankrike revolutioneradt, Italien och Ungern i uppror; Österrike måste draga sina trupper ifrån Moldau och Wallachiet; Turken måste göra fred med Ryssen; Preussen försöker, att qwäfwa revolutionen i Frankrike, men blir slagen; revolutionen sprider sig emellertid i Europa, och thronerna ramla; detta thronernas fall har redan för två år sedan, en af de mäcta i Norden sett

i en syn. Sverige blir genom kriget utarmadt, och slutligen ett lydrike under Ryssland. De svåra utlagor, som genom kriget drabba folket, tvingar många af allmogen, att utvandra. Sådana äro de tidens tecken som nu förhåda staternas undergång. Men en Republikansk statsförfattning kan icke bära sig i Europa; emedan alla moralens och Religionens band hafva brutit; om också de gamla regeringarne öfvertas, så finns det alltid någon äregirig fanatje, som genom Folkgunsten swingar sig upp till magten och sålunda blir det ingen brist på Tyraner. Men ju mera folket sålunda utarmas och förtrycks, desto större måste längtan blifva efter en andelig förlossning; och vi hoppas då, att Herren uppväcker någon mäktig ande, som har kraft att verka på folkets öfvertygelse; ty ifrån det hållet måste hjälpen komma. Af politiken är ingen hjälp att wänta. Men en andelig reformation är af nöden. Dertill förhjelp oss Herren. Amen.

Strifwit den 29 October 1854.

